

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА

К О Д Е К С
ЗА ЗАСТРАХОВАНЕТО

**Приложение към стенограмата на текстове на вносителя, нечетени
при второ гласуване в Пленарна зала на 1 декември 2005 г.
(на основание чл. 71, ал. 1 от ПОДНС)**

Прехвърляне

Чл. 108. (1) Застраховател може да прехвърли всички или част от застрахователните си портфейли (прехвърлящ застраховател) на друг застраховател (поемащ застраховател) след писмено разрешение на заместник-председателя.

(2) В застрахователния портфейл се включват сключените от застрахователя договори по отделен вид застраховка.

(3) Прехвърляне на застрахователен портфейл се допуска, при условие че:

1. поемащият застраховател притежава лиценз за видовете застраховки, включени в застрахователния портфейл, който е предмет на прехвърляне;

2. след прехвърлянето поемащият застраховател разполага със собствени средства, които съответстват на границата на платежоспособност;

3. с прехвърлянето на застрахователния портфейл не се засягат интересите на застрахованите.

**Заявление за издаване на разрешение за прехвърляне на
застрахователен портфейл**

Чл. 109. (1) За издаване на разрешение за прехвърляне на застрахователен портфейл се подава заявление, към което се прилагат:

1. договор за прехвърляне на застрахователния портфейл;

2. списък на прехвърляните застрахователни договори, посочени общо и по видове застраховки;

3. справка за техническите резерви, съответстващи на договорите - предмет на прехвърляне, и за активите, които ще се

прехвърлят за покритието им, както и доказателства за притежаването на активите;

4. прогноза за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на поемащия застраховател след прехвърлянето на портфейла;

5. други документи.

(2) Заместник-председателят се произнася по заявлението за прехвърляне на застрахователен портфейл в двумесечен срок от постъпването му. Член 33, ал. 2, 4 и 5 се прилагат съответно, като срокът за отстраняване на нередовности или предоставяне на допълнителна информация е не по-дълъг от един месец.

(3) Заместник-председателят отказва да издаде разрешение, когато поемащият застраховател изпълнява план за оздравяване, ако не са спазени изискванията на този кодекс и актовете по прилагането му или не са защитени интересите на застрахованите.

(4) Заместник-председателят може по искане на прехвърлящия и поемащия застраховател да разреши прехвърляне на активи за покритие на техническите резерви, които не съответстват на изискванията на чл. 73, но са достатъчно ликвидни и са оценени по справедлива стойност, когато това се налага за защита на интересите на застрахованите и финансовото състояние на поемащия застраховател няма да бъде застрашено. В изключителни случаи заместник-председателят може да разреши прехвърляне на активи с недостатъчна ликвидност или в по-малък размер от необходимия за покритие на техническите резерви.

Действие на прехвърлянето

Чл. 111. (1) Прехвърлянето на застрахователен портфейл има действие от издаване на разрешението по чл. 108, ал. 1.

(2) В случай че застрахованият не се е възползвал от правото си по чл. 110, ал. 2, прехвърлянето поражда действието си по отношение на всички лица, които имат права или задължения по договора.

(3) След прехвърлянето прехвърлящият застраховател се освобождава от задълженията си по прехвърлените застрахователни договори.

(4) Едновременно с прехвърлянето на застрахователните договори се прехвърлят и активите за покритие на техническите резерви.

Условия за преобразуване на застраховател

Чл. 117. (1) Преобразуване на застраховател се извършва с разрешение на комисията, при условие че:

1. се гарантират правата на потребителите на застрахователни услуги;

2. след преобразуването застрахователят разполага със собствени средства, съответстващи на границата на платежоспособност.

(2) Доколкото в тази глава не е предвидено друго, се прилагат съответно разпоредбите на Търговския закон или на Закона за кооперациите. Преобразуване чрез промяна на правната форма, както и чрез промяна на предмета на дейност не се допуска.

(3) Преобразуване чрез сливане или вливане се извършва само между застрахователи при спазване изискването на чл. 9, ал. 1.

(4) При преобразуване чрез разделяне или отделяне новоучредените дружества също трябва да бъдат застрахователи.

Отчети на ликвидатора

Чл. 125. Ликвидаторът уведомява съда и комисията за хода на производството и представя баланс и отчет пред нея за всяко тримесечие не по-късно от 15-о число на месеца, следващ тримесечието. При поискване от заместник-председателя ликвидаторите са длъжни да предоставят информация за дейността си и за състоянието на застрахователя в ликвидация по начин и в срок, определени от заместник-председателя.

Предявяване на вземанията на кредиторите

Чл. 126. Вземанията на застрахованите, вписани в търговските книги на застрахователя, се считат предявени.

Правомощия на ликвидатора в другите държави членки

Чл. 127. Ликвидаторът може да упражнява правомощията, с които разполага съгласно закона, на територията на другите държави членки, като спазва тяхното законодателство.

Приложимост на Търговския закон и на Закона за кооперациите

Чл. 128. Доколкото в този раздел не е предвидено друго, прилагат се правилата за ликвидация по Търговския закон, съответно по Закона за кооперациите.

Откриване на производството по несъстоятелност

Чл. 130. (1) Производство по несъстоятелност на застраховател се открива само по искане на комисията.

(2) В искането се посочват само основанията за отнемане на лиценза и предложение за назначаване на синдик и се прилага заверен препис от влязлото в сила решение за отнемане на лиценза за извършване на застрахователна дейност.

(3) Съдът образува делото в деня на получаване на искането по ал. 1 и насрочва заседание не по-късно от 14 дни след образуването му.

(4) Искането по ал. 1 се разглежда от съда в заседание при закрити врата с участието на прокурор, като се призовават застрахователят и комисията.

Предявяване на вземанията

Чл. 134. (1) Кредиторите предявяват писмено своите вземания пред синдика в срок два месеца от обнародването на решението по чл. 131.

(2) Кредиторите по ал. 1 посочват в молбата си основанията, размера на вземането, привилегиите и обезпеченията, адреса за кореспонденция и прилагат писмени доказателства.

(3) Вземанията на застрахованите се считат за предявени. Това не отменя правото на застрахованите да предявят пред синдика вземанията си в срока по ал. 1.

Осребряване на имуществото на застрахователя

Чл. 135. (1) Комисията или синдикът могат да поискат от съда да разреши продажбата на застрахователя като предприятие.

(2) Когато искането по ал. 1 е направено от синдика, съдът одобрява продажбата след получаване на писмено становище от комисията. Становището се представя не по-късно от 30 дни след поискването му.

(3) Прехвърляне на собствеността преди окончателното плащане на цената не се допуска.

Правомощия на синдика в другите държави членки

Чл. 137. Синдикът може да упражнява правомощията, с които разполага съгласно закона, на територията на другите държави членки, като спазва тяхното законодателство.

Действие на решението за откриване на производство по ликвидация или несъстоятелност на застраховател, получил лиценз в друга държава членка

Чл. 140. (1) Решението за откриване на производство по ликвидация или несъстоятелност на застраховател, получил лиценз в друга държава членка, поражда действие в Република България от момента, в който има действие в съответната държава членка.

(2) Когато комисията е била уведомена за откриване на производство по ликвидация или несъстоятелност от компетентния орган на друга държава членка, комисията взема мерки за уведомяване на обществеността.

Вписване в публичен регистър

Чл. 142. Ликвидаторът или синдикът по чл. 141, ал. 1 може да поиска вписване на решението за откриване на производството по ликвидация или несъстоятелност в съответните публични регистри, които се водят в Република България. Лицето по изречение първо е длъжно да поиска вписване, когато вписването в регистрите е задължително.

Уведомяване на известните кредитори от държавите членки

Чл. 143. (1) Ликвидаторът или синдикът изпраща писмено съобщение по образец, определен от заместник-председателя, на известните кредитори с постоянно пребиваване или седалище в друга държава членка за откритото производство по ликвидация или несъстоятелност. В съобщението се посочва правото им да предявят вземанията си, органът, пред който се предявяват, срокът за тяхното предявяване и последиците при неспазване на срока, както и дали кредиторите с привилегировани или обезпечени вземания е необходимо да предявяват вземанията си.

(2) Съобщението по ал. 1 се изготвя на български език и е с наименование "Покана за предявяване на вземане. Спазете срока!", съответно "Покана за представяне на обяснения във връзка с вземане. Спазете срока!" на всички официални езици на Европейския съюз.

(3) В съобщението по ал. 1 до кредиторите, чиито вземания произтичат от застрахователен договор, се посочва правото им да представят обяснения, както и последиците от ликвидацията или несъстоятелността за техните права и задължения и се изготвя на официалния език на държавата членка, където е постоянното им пребиваване или седалище. Вземания, които произтичат от застрахователен договор, са и застрахователните премии, които застрахователят дължи при прекратяване на застрахователния договор в съответствие със закона, приложим към тези договори преди откриването на производството по ликвидация или несъстоятелност. Резервите за предстоящи плащания също се считат за вземания по застрахователния договор.

Предявяване на вземания от кредитори от държави членки

Чл. 144. (1) Кредиторите, които имат постоянно пребиваване или седалище в друга държава членка, се ползват от същите права, които имат кредиторите с постоянен адрес или седалище в Република България и имат право да предявят своите вземания, съответно да представят обяснения във връзка с вземанията си.

(2) Кредиторите по ал. 1 предявяват вземанията си, като посочват вида на вземането си, неговия размер, датата на възникването му, както и дали се позовават на залог, ипотека, право на запазване на собствеността по договор за продажба или друга привилегия, и представят доказателства.

(3) Вземанията, съответно обясненията във връзка с тях, се предявяват на официалния език на държавата членка по тяхното постоянно пребиваване или седалище с наименование “Предявяване на вземане”, съответно “Обяснения във връзка с вземане” на български език.

Предоставяне на информация за хода на производството

Чл. 145. (1) Ликвидаторът или синдикът публикува по подходящ начин периодичните отчети за дейността си.

(2) При поискване от съответните компетентни органи на другите държави членки комисията предоставя информация за хода на производството по ликвидация или несъстоятелност.

Приложимо право

146. (1) В производството по ликвидация или несъстоятелност на застраховател се прилага българското законодателство, доколкото друго не е предвидено в този раздел.

(2) За трудовите договори и трудовите правоотношения се прилагат разпоредбите на правото на държавата членка, приложимо към тези договори или правоотношения.

(3) За договори, с които се предоставя право на ползване или се прехвърля право на собственост върху недвижима вещ, чието местонахождение е на територията на държава членка, се прилага правото на тази държава членка.

(4) За правата на застрахователя върху недвижима вещ, кораб или самолет, вписани в публичен регистър в държава членка, се прилага правото на тази държава членка.

Фирма

Чл. 152. Лице, което не е вписано в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 9 от Закона за Комисията за финансов надзор, не може да използва в своето наименование, рекламна или друга дейност думи на български или чужд език, означаващи извършване на застрахователно или презастрахователно посредничество.

Ограничения на дейността

Чл. 154. (1) Застрахователният брокер не може да извършва дейност като застрахователен агент.

(2) Ограничението по ал. 1 се прилага и за членовете на управителните и контролните органи на застрахователния брокер, за всички други лица, оправомощени да управляват и представляват застрахователния брокер, както и за неговите служители, непосредствено заети с извършване на застрахователно или презастрахователно посредничество.

(3) Застрахователният брокер не може да бъде акционер или съдружник, или член на управителен или контролен орган на застрахователен агент.

Произнасяне по заявлението

Чл. 159. Заместник-председателят се произнася с решение по заявлението за вписване в регистъра в едномесечен срок от постъпването му. При констатиране на нередовности или ако е необходима допълнителна информация, прилагат се чл. 33, ал. 2, 4 и 5, като срокът за отстраняване на нередовностите или за предоставяне на допълнителната информация е не по-кратък от 15 дни.

Основания за отказ

Чл. 161. (1) Заместник-председателят отказва вписване в регистъра, когато:

1. не са изпълнени изискванията на този кодекс;
2. заявителят е представил неверни данни или документи с невярно съдържание.

(2) Отказът на заместник-председателя за вписване в регистъра се мотивира писмено.

(3) В случай на отказ заявителят може да подаде ново заявление за вписване в регистъра не по-рано от 6 месеца от влизането в сила на решението по ал. 1.

Ограничения на дейността

Чл. 165. (1) Застрахователният агент не може да работи за застрахователен брокер.

(2) Упражняването на дейност като застрахователен агент от физическо лице е свободна професия.

(3) Застрахователният агент – физическо лице, не може да бъде в трудови правоотношения със застраховател.

Проверка за спазване на изискванията

Чл. 169. (1) Преди да сключи договор за застрахователно агентство, застрахователят установява дали лицето, с което сключва договор, отговаря на изискванията на чл. 167, ал.1 във връзка с чл. 157, ал. 1, т. 3-6.

(2) В случай че лицето по ал. 1 няма застраховка “Професионална отговорност” или не отговаря на изискванията на чл. 167, застрахователят, който е сключил договор с него, носи пълна отговорност за неговите действия във връзка с извършването на застрахователното посредничество по договора.

Удостоверение за легитимация

Чл. 171. След вписването на застрахователния агент в регистъра застрахователят му издава удостоверение за легитимация по образец, определен от заместник-председателя, което съдържа най-малко следните данни:

1. името и адреса на физическото лице, съответно фирмата, седалището и адреса на управление на застрахователния агент – едноличен търговец;
2. адреса на офиса или клона, в който се извършва дейността;
3. видовете застраховки, които може да предлага, и максималния размер на застрахователната сума, до която може да сключва такива застраховки;
4. имената на лицата, оправомощени да управляват и представляват застрахователния агент - юридическо лице;
5. регистъра, в който е вписан, и начините, по които вписването може да се удостовери.

Основания за заличаване от регистъра

Чл. 172. (1) За заличаването на застрахователния агент от регистъра се прилага съответно чл. 163, ал. 1. Заместник-председателят заличава с разпореждане застрахователния агент от регистъра и при прекратяване на договора за застрахователно агентство.

(2) След заличаването от регистъра застрахователният агент не може да извършва застрахователно посредничество. Застрахователният агент е длъжен да върне издаденото удостоверение за легитимация.

Принципи

Чл. 173. При осъществяване на дейността си застрахователните посредници са длъжни да спазват принципа на доброволността и добросъвестно и с дължимата грижа да разясняват правата и задълженията по застрахователния договор с оглед защита на интересите на потребителите на застрахователни услуги.

Документи за легитимиране

Чл. 175. При извършване на дейността си застрахователният брокер се легитимира с издаденото от комисията удостоверение за регистрация, а застрахователният агент – с издаденото от застрахователя удостоверение за легитимация.

Отчетност и контрол на застрахователния агент

Чл. 176. (1) Застрахователният агент се отчита пред застрахователя по ред и начин, предвидени в договора за застрахователно агентство.

(2) Застрахователният агент подлежи на контрол от службата за вътрешен контрол на застрахователя, за когото извършва застрахователно посредничество.

Определение

Чл. 183. (1) С договора за застраховка застрахователят се задължава да поеме определен риск срещу плащане на премия и при настъпване на застрахователно събитие да заплати на застрахования или на трето ползващо се лице застрахователно обезщетение или парична сума.

(2) За застрахователните договори се прилагат общите правила на Търговския закон и Закона за задълженията и договорите, доколкото в този кодекс не е предвидено друго.

Влизане в сила на застрахователен договор

Чл. 187. Застрахователният договор влиза в сила след плащането на цялата дължима премия или на първата вноска от нея при разсрочено плащане на премията, освен ако със закон или в договора е уговорено друго.

Съзнателно неточно обявяване или премълчаване

Чл. 189. (1) Ако застрахованият съзнателно е обявил неточно или е премълчал обстоятелство, при наличието на което застрахователят не би сключил договора, ако е знаел за това обстоятелство, застрахователят може да прекрати договора. Той може да упражни това право в едномесечен срок от узнаване на обстоятелството.

(2) В случая по ал. 1 застрахователят задържа платената част от премията и има право да иска плащането ѝ за периода до прекратяването на договора.

(3) Ако съзнателно неточно обявеното или премълчаното обстоятелство е от такъв характер, че застрахователят би сключил договора, но при други условия, той може да поиска изменението му. Това право може да се упражни в едномесечен срок от узнаване на обстоятелството. Ако застрахованият не приеме предложението за промяна в двуседмичен срок от получаването му, договорът се прекратява с последиците по ал. 2.

(4) Когато в случаите по ал. 1 или 3 застрахователното събитие настъпи, застрахователят може да откаже изцяло или частично плащане на застрахователно обезщетение или сума само ако неточно обявеното или премълчаното обстоятелство е оказало въздействие за настъпването на събитието. Когато обстоятелство по ал. 1 или 3 е оказало въздействие само за увеличаване размера на вредите, застрахователят не може да откаже плащане, но може да го намали съобразно съотношението между

размера на платената премия и на премията, която трябва да се плати според реалния застрахователен риск.

(5) Ако застрахованият е сключил договора чрез пълномощник или за сметка на трето лице, достатъчно е укритото обстоятелство да е било известно на застрахования или на пълномощника му, съответно на третото лице.

Несъзнателно неточно обявяване

Чл. 190. (1) Ако при сключването на застрахователния договор обстоятелство по чл. 188, ал. 1 не е било известно на страните, всяка от тях може в двуседмичен срок от узнаването му да предложи изменение на договора.

(2) Ако другата страна не приеме предложението по ал. 1 в двуседмичен срок от получаването му, предложителят може да прекрати договора, за което писмено уведомява другата страна.

(3) Ако договорът бъде прекратен, застрахователят възстановява частта от платената премия, която съответства на неизтеклия срок на застрахователния договор.

(4) При настъпване на застрахователното събитие преди изменението или прекратяването на договора застрахователят не може да откаже плащане на застрахователно обезщетение или сума, но може да ги намали съобразно съотношението между размера на платената премия и на премията, която трябва да се плати според реалния застрахователен риск.

Застрахователна премия

Чл. 192. (1) Цялата премия или първата вноска при разсрочено плащане на премията се плаща при сключването на застрахователния договор, освен ако е уговорено друго.

(2) Ако през периода на действие на договора застрахователният риск значително се увеличи или намали, всяка от страните може да иска съответно увеличение или намаление на застрахователната премия или прекратяване на договора.

Плащане на застрахователно обезщетение или сума

Чл. 193. (1) При настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да плати на застрахования застрахователно обезщетение или сума.

(2) Застрахователят не може да бъде задължаван над застрахователната сума, освен когато това е предвидено в този кодекс или е уговорено между страните.

Самоучастие

Чл. 194. (1) Страните по застрахователния договор могат да уговорят самоучастие на застрахования, което се изразява в поемане от него на част от отговорността в случай на настъпване на застрахователно събитие. Самоучастието може да бъде безусловно или условно.

(2) При безусловното самоучастие застрахованият поема отговорността от настъпване на застрахователно събитие до определен размер при всяка вреда.

(3) При условното самоучастие застрахователят заплаща целия размер на вредата, ако той надвишава размера на самоучастието, определен в застрахователния договор. Вредите, които не надвишават установения по застрахователния договор размер на условното самоучастие, се поемат от застрахования.

(4) Размерът на самоучастието не може да надхвърля 50 на сто от застрахователната сума по договора.

(5) Самоучастие не се допуска по задължителните застраховки на рискове във връзка с живота и здравето на физически лица по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както и по застраховки „Живот“.

Застрахователен интерес

Чл. 195. (1) Недействителен е застрахователен договор, сключен при липса на застрахователен интерес.

(2) Застрахованият може да иска връщане на цялата платена премия или на платената част от нея при разсрочено плащане, освен ако е знаел или е трябвало да знае за липсата на застрахователен интерес.

(3) Застрахователният договор се прекратява, ако интересът отпадне по време на неговото действие. Застрахователят има право да задържи частта от премията, съответстваща на изтеклия срок на застрахователния договор до неговото прекратяване.

Несеквестируемост

Чл. 198. (1) Не се допуска принудително изпълнение върху застрахователна сума по застраховка "Живот" и "Злополука", както и върху обезщетение по застраховка "Гражданска отговорност".

(2) Принудително изпълнение върху застрахователно обезщетение по имуществена застраховка се допуска, ако то е могло да се насочи върху застрахованото имущество.

Предмет на застрахователния договор

Чл. 200. Предмет на застрахователния договор за имуществено застраховане може да бъде всяко право, което за застрахования е оценимо в пари.

Надзастраховане

Чл. 204. (1) Ако е уговорена по-голяма застрахователна сума от действителната, съответно възстановителната, стойност на застрахованото имущество, договорът остава в сила, като застрахователната сума се намалява до размера на действителната, съответно възстановителната, стойност.

(2) Застрахователят не е длъжен да върне частта от платената премия, която съответства на разликата между уговорената застрахователна сума и действителната, съответно възстановителната, стойност на застрахованото имущество, освен ако застрахованият е бил добросъвестен.

Подзастраховане

Чл. 205. (1) Ако е уговорена по-малка застрахователна сума от действителната, съответно възстановителната, стойност на застрахованото имущество и то погине или бъде повредено, обезщетението се определя според съотношението между застрахователната сума и действителната, съответно възстановителната, стойност.

(2) Ако застрахователният договор е сключен с уговорка срещу първи риск, обезщетява се пълният размер на вредата, доколкото тя не надвишава застрахователната сума.

Предотвратяване и ограничаване на вредите

Чл. 207. (1) Застрахованият е длъжен да вземе мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди, да спазва предписанията на застрахователя и на компетентните органи за отстраняване на източниците на опасност за причиняване на вреди и да допуска застрахователя да прави проверки.

(2) При неизпълнение на задълженията по ал. 1 застрахователят има право да прекрати застрахователния договор само ако не е настъпило застрахователно събитие. В случай на настъпване на застрахователно събитие застрахователят може да намали съответно застрахователното обезщетение. Ако настъпването на застрахователното събитие е следствие от неизпълнението на задължението по ал. 1, застрахователят може да откаже плащане само ако изрично е предвидил това в договора.

(3) При настъпване на застрахователното събитие застрахованият е длъжен да допусне застрахователя за извършване на оглед на увреденото имущество и да представи поисканите от застрахователя документи, пряко свързани с установяването на събитието и на размера на вредите.

(4) Застрахованият е длъжен да извърши необходимите действия за ограничаване на вредите от застрахователното събитие и да следва указанията на застрахователя.

Отказ за плащане на застрахователно обезщетение

Чл. 211. Застрахователят може да откаже плащане на обезщетение само:

1. при умишлено причиняване на застрахователното събитие от застрахования или от трето ползващо се лице;
2. при неизпълнение на задължение по застрахователния договор, което е значително с оглед интереса на застрахователя и е било предвидено в закон или в застрахователния договор;
3. в други случаи, предвидени със закон.

Прехвърляне на застрахованото имущество

Чл. 212. (1) Ако застрахованото имущество бъде прехвърлено, приобретателят встъпва в правата по застрахователния договор, освен ако е уговорено друго. Прехвърлителят или приобретателят уведомява писмено застрахователя за прехвърлянето в 7-дневен срок.

(2) Приобретателят е солидарно отговорен за неплатената част от премията до встъпването.

(3) Застрахователят има право да иска премията от прехвърлителя, докато прехвърлянето не му бъде съобщено.

(4) Застрахователят и приобретателят могат да прекратят договора с предизвестие до другата страна, направено не по-късно от 30 дни от уведомяването по ал. 1.

Договор за абонаментно застраховане

Чл. 214. (1) С договора за абонаментно застраховане се предвижда обхващане на права и задължения на застрахования за определен период.

(2) Застрахованият е длъжен да уведоми предварително застрахователя за застрахованото имущество за всеки отделен случай по ред, предвиден в застрахователния договор. В тези случаи по искане на застрахования застрахователят е длъжен да издава отделен документ.

(3) Всяка от страните може да прекрати договора с писмено предизвестие от един месец, освен ако е уговорено друго.

Застраховане срещу рисковете по превоза

Чл. 215. (1) Застрахователният договор при сухопътни, въздушни и речни превози покрива всички рискове, на които е изложен превозваният товар, освен ако е уговорено друго.

(2) Превозваните товари могат да се застраховат до пазарната цена, която имат в местоназначението.

(3) Застрахователният договор влиза в сила с предаването на товара за превоз и има действие до предаването му на получателя, включително при претоварване и складиране, освен ако е уговорено друго.

(4) Застрахователят не покрива рисковете след прекъсване на превоза или отклонение от пътя, освен ако е уговорено друго.

(5) Ако получателят по превозния договор приеме товара, преди да са установени вредите, застрахователят не дължи обезщетение.

(6) Ако повредите не са могли да се забележат външно при получаването, а са установени след това, но в срока според правилата за съответния вид превоз, застрахователят дължи обезщетение само ако получателят му изпрати съобщение, но не по-късно от 15 дни от получаването на товара.

Договор за морска застраховка

Чл. 216. Договорът за морска застраховка се урежда в Кодекса на търговското корабоплаване.

Същност

Чл. 217. (1) С договора за застраховка на правни разноси застрахователят се задължава да поеме разноските на застрахования във връзка с участието му в съдебни, досъдебни, административни и арбитражни производства и да предостави други услуги, пряко свързани със застрахователния договор, по-специално когато застрахованият:

1. претендира обезщетение за претърпени от него вреди, или
2. бива представляван или защитаван във връзка с всякакви претенции, предявени спрямо него.

(2) Разпоредбите на този раздел не се прилагат:

1. в случаите на правни спорове и рискове, произтичащи от или във връзка с използването на морски плавателни съдове;
2. в случаите на защита и представителство на застрахованото лице във връзка с договор за застраховка "Гражданска отговорност", които застрахователят осигурява за защита и на своите интереси.

(3) Не се допуска застраховането на задължения за плащане на глоба, конфискация или друга имуществена санкция по смисъла на наказателна или административнонаказателна разпоредба.

Форма на договора за застраховка на правни разноски.

Задължително съдържание

Чл. 218. (1) Договорът за застраховане на правни разноски се сключва:

1. отделно от договора за покритие на други рискове, или
2. като обособена част от договор за покритие на други рискове, в която се посочват размерът на премията и видът на покритите правни разноски.

(2) В договора за застраховка на правни разноски изрично се посочват:

1. начинът за уреждане на претенции по чл. 92, приет от застрахователя;
2. правата на застрахования по чл. 219 и 220.

Извънсъдебно решаване на спорове

Чл. 220. Застрахованото лице има право да се отнесе до обективен и безпристрастен орган за извънсъдебно решаване на спорове във всеки случай на разногласие със застрахователя във връзка с договора за застраховка на правни разноски. Правото на иск пред съда не може да се ограничава.

Същност

Чл. 222. (1) С договора за застраховка „Помощ при пътуване” застрахователят се задължава срещу заплащане на застрахователна премия да осигури непосредствена помощ на лице, което вследствие на случайно събитие е попаднало в затруднение по време на пътуване. Събитията и условията за предоставяне на помощта се определят със застрахователния договор.

(2) Застрахователят предоставя помощта в пари или в натура съобразно уговореното в договора.

(3) Договорът за застраховка „Помощ при пътуване” не покрива поправка, ремонт и гаранционно обслужване на имущество, както и направените разходи за посредничество при намиране и предоставяне на помощ.

Прилагане на правилата за имущественото застраховане

Чл. 225. При застраховка “Гражданска отговорност” се прилагат правилата по чл. 202, 207, ал. 3 и 4 и 208, ал. 1.

Пряк иск

Чл. 226. (1) Увреденият, спрямо който застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя.

(2) Застрахователят може да прави възраженията, които произтичат от договора и от гражданската отговорност на застрахования,

с изключение на възраженията по чл. 207, ал. 3 и 4 и чл. 224, ал. 1. Когато застраховката "Гражданска отговорност" е задължителна по закон, застрахователят не може да прави и възраженията за самоучастие на застрахования.

(3) Застрахователят отговаря спрямо увредения и когато застрахованият го е увредил умишлено.

Право на застрахования

Чл. 229. Застрахованият има право да получи застрахователното обезщетение, ако е удовлетворил увреденото лице.

Групово застраховане

Чл. 231. (1) С един договор за застраховка "Живот" или "Злополука" могат да се застраховат две или повече лица, чийто брой е определен или определяем. В този случай не е необходимо договорът да съдържа имената и адресите на застрахованите, ако те са определени по друг недвусмислен начин, включително чрез посочване на определено тяхно качество.

(2) Груповата застраховка може да се сключи от работодател, като застраховани са неговите служители и/или работници, чийто живот, здраве и работоспособност са предмет на застраховката.

(3) Работодателят по ал. 2 е длъжен да даде на застрахованите си работници и/или служители цялата информация, която е получил от застрахователя относно сключения договор за застраховка "Живот" или "Злополука" и която е необходима на застрахованите за упражняване на правата им по застрахователния договор.

Застраховка "Живот" или "Злополука" върху трето лице

Чл. 233. (1) Застрахованият може да сключи договор за застраховка "Живот" или "Злополука", чийто предмет е животът, здравето или телесната цялост на трето лице. Този договор има сила само ако е сключен с изричното писмено съгласие на третото лице.

(2) Лицето, чиито живот е предмет на застраховане, винаги може да го прекрати с едностранно писмено изявление, отправено до застрахователя. В този случай, ако договорът е поддържан поне две години, застрахователят е длъжен да заплати на застрахования премиения резерв по застраховката.

(3) Ако застрахованият почине преди третото лице, върху чийто живот, здраве или телесна цялост е сключен договорът, той се прекратява, освен ако е уговорено друго.

(4) В случая по ал. 3, ако договорът за застраховка "Живот" е поддържан поне две години, застрахователят е длъжен да плати на

наследниците на застрахования или на трето ползващо се лице премийния резерв по застраховката.

(5) Застрахователят не изплаща суми по договора, ако застрахованият умишлено причини застрахователното събитие.

Застраховки "Живот" и "Злополука" в полза на трето лице

Чл. 234. (1) При сключване на договора за застраховка "Живот" или "Злополука", както и по всяко време на действието му застрахованият може да определи трето ползващо се лице.

(2) За сключване на застрахователен договор в полза на трето лице не е необходимо съгласието на това лице. Ползващото се лице трябва да даде своето изрично писмено съгласие, ако предмет на договора при условията на чл. 233 е животът, здравето или телесната цялост на трето лице, различно от застрахования.

(3) Когато застрахователният договор е сключен в полза на децата на застрахования, ползващи се лица са и децата, родени след сключването на договора, освен ако е уговорено друго.

(4) Ако застрахователният договор е сключен в полза на съпруг на застрахования, правото принадлежи на лицето, което се намира в брак със застрахования към деня на настъпването на застрахователното събитие, освен ако е уговорено друго.

(5) Когато ползващите се лица са няколко, те имат равни права, освен ако е уговорено друго.

(6) Ако третото ползващо се лице почине преди застрахования и по договора няма определени други ползващи се лица, застрахователната сума се изплаща на застрахования или на неговите наследници.

(7) Третото ползващо се лице губи правата си по договора, ако умишлено е причинило застрахователното събитие. Ако ползващите се лица са няколко, частта на ползващото се лице, умишлено причинило застрахователното събитие, се разпределя поравно между останалите, освен ако е уговорено друго.

(8) Ако няма определени други ползващи се лица в случая по ал. 7, застрахователната сума се изплаща на застрахования, съответно на неговите наследници.

(9) Ако по иск на кредиторите на застрахования застрахователният договор бъде отменен, третото ползващо се лице отговаря до размера на получената сума, но за не повече от платената от застрахования премия.

Право на третото ползващо се лице

Чл. 235. (1) Застрахователната сума не влиза в наследствената маса на застрахования, дори когато за ползващи се лица са определени наследниците му.

(2) Ако ползващото се лице е наследник, то има право на застрахователната сума, дори ако се откаже от наследството.

Плащане на премията

Чл. 236. (1) Ако застрахованият по застраховка "Живот" не плати някоя дължима текуща премия при разсрочено плащане на премията, застрахователят няма право да търси заплащането ѝ по съдебен ред.

(2) Застрахователят е длъжен да покани писмено застрахования да плати текущата премия в срок, който не може да бъде по-малък от един месец от получаването на поканата.

(3) Ако текущата премия не бъде платена в срока по ал. 2, застрахователят може да намали застрахователната сума до размера на откупната стойност, когато текущите премии по застрахователния договор са платени поне за две години. В противен случай застрахователят може да прекрати договора.

(4) Ако застрахователното събитие настъпи преди намаляването на застрахователната сума или прекратяването на договора при условията на ал. 3, смята се, че застрахователната сума е намалена или че договорът е прекратен.

Право на откуп. Право на заем

Чл. 240. (1) При застраховка "Живот" по искане на застрахования застрахователят е длъжен да плати откупната стойност по застрахователния договор, ако от началото на периода на застрахователното покритие са изминали поне две години и са платени всички премии за този период. Откупната стойност се плаща от застрахователя в 20-дневен срок от поискването.

(2) В застрахователния договор трябва да бъдат посочени условията, при които застрахованият може да иска заплащане на откупната стойност, както и размерът ѝ за всяка година от срока на договора.

(3) Ако договорът е сключен с определяне на ползващо се лице и то е заявило, че приема уговорката в негова полза, право да получи откупната стойност има ползващото се лице.

(4) Срещу застраховката на застрахования може да бъде отпуснат заем от застрахователя до размера на откупната стойност. Условията и редът за отпускането, погасяването и лихвата по заема се уреждат в застрахователния договор. Когато застрахователното събитие е настъпило и заемът не е бил погасен, договорът остава в сила за намалена застрахователна сума.

Застраховка „Живот”, свързана с инвестиционен фонд

Чл. 241. При застраховка „Живот”, свързана с инвестиционен фонд, застрахованото лице носи риска от инвестицията на

математическия резерв в избраните от него активи, доколкото не е уговорено друго.

Предоставяне на информация

Чл. 243. (1) Преди сключване на договор за застраховка "Живот" или "Злополука", както и по време на действие на договора застрахователят има право да получи подробна и точна информация относно възрастта, пола и здравословно състояние на лицето, чийто живот, здраве или телесна цялост са предмет на застраховане.

(2) При настъпване на застрахователно събитие застрахователят има право на достъп до цялата медицинска документация във връзка със здравословното състояние на лицето, чийто живот е застрахован, и може да я изисква от всички лица, съхраняващи такава информация.

Приложимо право към застрахователни договори за задължително застраховане

Чл. 245. (1) За задължителните застраховки, предвидени в българското законодателство, се прилага българският закон.

(2) Когато е налице противоречие между български закон, предвиждащ задължително застраховане, и законодателството на държавата членка, в която е разположен рискът, прилага се българският закон.

(3) В случаите, когато договорът за задължително застраховане обхваща покритие на рискове в две или повече държави членки, поне една от които предвижда задължително застраховане, прилага се чл. 244, ал. 8.

Обществен ред

Чл. 247. Сключване на застрахователни договори при условията на тази глава се допуска, доколкото не противоречи на българския обществен ред.

Договор за задължителна застраховка

Чл. 250. Застраховател, който извършва задължително застраховане, не може да откаже сключване на договор за съответната задължителна застраховка.

Договори за задължителна застраховка със застрахователна сума над минималните изисквания

Чл. 252. Договорът за задължителна застраховка може да се сключи и за застрахователна сума над минималните изисквания, установени със закон, като в този случай се счита, че задължението за сключване на застраховка е изпълнено.

Информация, която се предоставя на Европейската комисия относно задължителното застраховане

Чл. 256. (1) Комисията уведомява Европейската комисия за задължителните застраховки, предвидени от българското законодателство, като посочва:

1. особените нормативни разпоредби, отнасящи се до тези застраховки;

2. задължителните реквизити на удостоверителните документи, които застрахователят е длъжен да предостави на застрахования, с оглед доказване, че задължението за сключване на застраховка е изпълнено.

(2) Когато задължителната застраховка е сключена със застраховател от държава членка при спазване изискванията на ал. 1, т. 2, приема се, че задължението за сключване на застраховка е изпълнено.

Действие на договора за задължителната застраховка „Гражданска отговорност“

Чл. 258. (1) Застрахователният договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива отговорността на застрахованите лица за вреди, причинени на територията на:

1. Република България съгласно българския закон;

2. държава членка съгласно нейния закон;

3. трета държава, когато вредите са били причинени на лица от държава членка, при пътуване между териториите на две държави членки и при условие че не е налице национално застрахователно бюро, което да носи отговорност за тази територия; в този случай отговорността се покрива съгласно закона на държавата членка, където обичайно се намира моторното превозно средство, по повод на което е сключена застраховката.

(2) Застрахователният договор за задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите осигурява покритие на територията на Република България и другите държави членки въз основа на една застрахователна премия и през целия срок на договора, в това число във всеки период в рамките на този срок, когато моторното превозно средство се намира в друга държава членка.

(3) Застрахователният договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите осигурява във всяка държава членка покритието съгласно нейния закон или покритието съгласно закона на територията, където обичайно се намира моторното превозно средство, когато това покритие е по-високо.

(4) Територия, на която обичайно се намира моторното превозно средство, е:

1. територията на държавата, където е издаден регистрационният номер на моторното превозно средство, независимо дали е постоянен или временен;

2. територията на държавата, където е издаден застрахователният или друг отличителен знак на моторното превозно средство, който е аналогичен на регистрационен номер по т. 1 - в случаите, в които не е необходима регистрация за определени видове моторни превозни средства;

3. територията на държавата, в която собственикът на моторното превозно средство има постоянно пребиваване - в случаите, в които за определени видове моторни превозни средства не се изисква нито регистрационен номер, нито застрахователен или друг отличителен знак.

(5) За целите на предявяване на претенцията пред гаранционен фонд или национално застрахователно бюро в случаите, в които моторното превозно средство няма регистрационен номер, както и когато има регистрационен номер, който не се отнася до това превозно средство, и настъпи пътнотранспортно произшествие с негово участие, територия, на която обичайно се намира моторното превозно средство, е територията на държавата, където е настъпило пътнотранспортното произшествие.

София, 1 декември 2005 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА:**

ЙОРДАН ЦОНЕВ